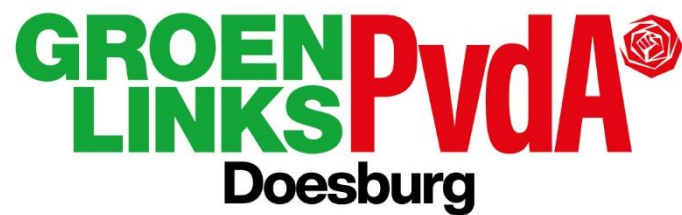

Samen Beter in Doesburg!

Verkiezingsprogramma GroenLinksPvdA Doesburg

Gemeenteraadsverkiezingen 2026

Voorwoord

De titel van dit programma ‘Samen Beter in Doesburg’ is niet voor niets. Het is een verwijzing naar de aanstaande fusie van GroenLinks en PvdA en naar Doesburg, waar we al jaren werken met 1 programma en met 1 fractie. ‘Samen beter’ gaat ook over het tegenwicht dat we willen bieden aan de verharding en polarisatie in de samenleving en de lokale politiek. Wij staan voor ‘empathische’ politiek. Een politiek die niet verdeelt maar verbindt. ‘Samen beter’ gaat over de komende gemeentelijke herindeling. GroenLinksPvdA is van mening dat we Doesburg in een grotere gemeente weer beter kunnen maken en dat we na stilstand weer vooruit kunnen. We zullen er samen voor waken dat we daarbij niet verliezen wat ons dierbaar is: onze eigenheid en zoveel mogelijk zeggenschap. Tenslotte gaat ‘Samen beter’ ook over hoe we met elkaar samenleven, over de kwaliteit van ons leven en onze leefomgeving. In dat kader is het begrip ‘brede welvaart’ van belang.

Het PlanBureau voor de Leefomgeving (PBL) geeft de volgende omschrijving van ‘brede welvaart’:

“Brede welvaart gaat in essentie over het welzijn van mensen. Het is een maatstaf voor alles da mensen van waarde vinden. Naast materiële welvaart gaat het ook om zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en (on)veiligheid. Het gaat zowel om de kwaliteit van leven in het ‘hier en nu’, als om de effecten van onze manier van leven op het welzijn van mensen op andere plekken en voor toekomstige generaties.”

Brede welvaart staat dus voor de kwaliteit van ons leven en onze leefomgeving. In elk hoofdstuk van dit programma komen een of meerdere aspecten van die brede welvaart terug. Brede welvaart betekent dat we ons kunnen identificeren met onze omgeving, dat we de eigenheid van Doesburg behouden, ook na de herindeling (hoofdstuk 1 Herindeling). Brede welvaart houdt in dat er voor inwoners een passende (woon)plek is in Doesburg (hoofdstuk 2 Wonen in Doesburg). Brede welvaart is dat mensen in Doesburg rond kunnen komen, dat ze wonen in een aangename en veilige omgeving, dat er voldoende sociaal maatschappelijke voorzieningen zijn (hoofdstuk 3 en 4 Een leefbaar en sociaal Doesburg). Brede welvaart is dat onze leefomgeving groen, divers, veilig en gezond is (hoofdstuk 5, Onze leefomgeving). Brede welvaart betekent ook dat inwoners er zijn voor elkaar, samen dingen doen, naar elkaar omkijken. En dat de lokale overheid betrouwbaar is en inwoners verbindt (hoofdstuk 6 Wij doen het samen).

In dit programma staan onze speerpunten en onze inzet concreet beschreven. Het kan de fractie ondersteunen bij college onderhandelingen en het dagelijkse politieke werk. Voor de communicatie naar inwoners komt er een samenvatting van dit programma.

Onze inzet is geen garantie voor resultaat. Wij zijn wel idealistisch, maar niet naïef. Het geeft aan waar wij voor staan en waar wij voor gaan de komende periode. In kleine stapjes de goede kant op. Samen met de leden. Samen met andere politieke partijen. Samen met inwoners. Samen maken we Doesburg beter!

November 2025, De Programma Commissie

Inleiding

Doesburg staat op een belangrijke kruising in haar eeuwenoude bestaan. Het pad van volledige zelfstandigheid verder proberen af te lopen of samengaan met andere gemeenten? Het is inmiddels duidelijk dat samengaan de beste en mooiste toekomst biedt en grote risico's kan voorkomen.

De laatste jaren is het spartelen geweest voor het bestuur en organisatie van Doesburg om het hoofd boven water te houden. Er is weliswaar zuinig met de financiële reserve omgesprongen, maar daarmee is niet voorkomen dat er van de 12 miljoen die we destijds voor de NUONaandelen hebben gekregen, nog maar weinig over is.

Als we zelfstandig doorgaan zullen we steeds vaker externe werknemers moeten inhuren bij dure adviesbureaus. De gemeente moet zich dan in de schulden gaan steken. Samengaan met andere (Liemerse) gemeenten biedt voldoende stevigheid om uit te groeien tot een fijne gemeente. Een gemeente die zo groot is dat ze haar wettelijke taken fatsoenlijk kan blijven uitvoeren en waar goede zorg gewaarborgd is en nieuwe ontwikkelingen kunnen plaatsvinden. Een gemeente waarin verduurzaming serieus kan worden aangepakt en waar goede voorzieningen zoals een zwembad en sporthal, behouden blijven. Kortom, een gemeente met mogelijkheden die we, als we zelfstandig zouden blijven, op termijn niet meer zouden hebben.

Het diepgewortelde gevoel van zelfstandigheid dat we al 788 jaar met ons meedragen hoeft echter niet verloren te gaan. Met het initiatief van GroenLinksPvdA van de Stadsraad Doesburg kunnen we voldoende zelfbeschikkingsrecht behouden op belangrijke onderwerpen als inrichting van de buitenruimte (straten, pleinen, parken), sociale samenhang in de stad, vrijwilligerswerk, subsidies voor de verenigingen en evenementen en wellicht ook de zorg voor monumenten. Dit zijn onderwerpen die alle inwoners van Doesburg aangaan en waar we graag rechtstreeks wat over te zeggen willen houden.

In dit verkiezingsprogramma staan onze visie op en onze plannen voor onze mooie stad Doesburg en haar inwoners. Allemaal ideeën en standpunten die we in de komende periode in zullen brengen, in de raad en bij de coalitie-onderhandelingen. Dus een groen en sociaal programma van en voor Doesburgers met een mooie toekomst!

Peter Bollen, Lijsttrekker GroenLinks PvdA Doesburg

1. Wij zijn Doesburg, wij blijven Doesburg

Onze inzet bij de herindeling

De komende jaren zal één onderwerp overheersen in de Doesburgse politiek. En waarschijnlijk ook in veel gesprekken tussen inwoners, als het gaat over onze stad. Dat is de 'gemeentelijke herindeling'. Doesburg zal vermoedelijk gaan fuseren met de Liemerse gemeenten Zevenaar, Duiven en Westervoort. Ondanks het principebesluit vóór de herindeling is er onder de bewoners nog veel discussie over dit onderwerp. Het is voor ons dé uitdaging om uit te leggen waarom de herindeling juist wel het beste plan is! En waarom de Liemerse gemeenten uiteindelijk de beste fusiepartners zijn.

Waarom is herindeling noodzakelijk?

Fuseren is nodig omdat we structureel te weinig geld hebben. Als kleine gemeente moeten we dezelfde taken uitvoeren als grotere gemeenten, wat relatief duur is. Daarvoor worden we niet gecompenseerd. Afgelopen jaren is ingrijpend bezuinigd op het allerlei sociale voorzieningen, op groen, op klimaat- en energiemaatregelen, cultuur en nog andere zaken. We ontvingen een miljoen minder. Aan de andere kant zijn de kosten voor de inwoners omhooggegaan zoals de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de onroerendezaakbelasting. Hoewel de begroting met kunst-en-vliegwerk structureel in evenwicht is gebracht, was het ook nodig om naast de bezuinigingen en kostenverhogingen andere maatregelen te treffen zoals de verkoop van het stadhuis en de verplaatsing van de bibliotheek. Hierdoor is €300.000,- structureel bespaard en is de begroting voor komend jaar op orde. Maar dit is voor de toekomst geen houdbare financiële uitgangspositie. De Algemene Reserve -het extra potje van de gemeente waar het geld in zit wat niet direct een bestemming heeft- is de afgelopen jaren fors geslonken, omdat er structureel te weinig geld binnenkomt. Dit steeds groter groeiende 'gat' wordt deels gedicht met 'incidentele' middelen, maar dat biedt geen structurele oplossing.

Fuseren is ook noodzakelijk omdat we onvoldoende ambtenaren, onvoldoende inhoudelijke kwaliteit en deskundigheid en niet genoeg bestuurlijke slagkracht hebben om alle taken uit te voeren die de gemeente heeft. Daardoor komen projecten niet of moeilijk van de grond, wordt nieuw beleid niet gemaakt, worden taken minder goed uitgevoerd, verslechtert de dienstverlening voor inwoners en blijft geld op de plank liggen omdat niemand het werk kan doen.

Kortom, Doesburg staat stil of Doesburg gaat achteruit. Dat gaat ten koste van de dienstverlening voor de inwoners, het op peil houden van de voorzieningen en de ontwikkeling van de stad. Dat kan niet lang meer zo doorgaan. Daar is (bijna) iedereen het over eens: het College van B&W, de gemeenteraad, de ambtenaren. Dat was ook de conclusie van de diverse onderzoeksbureaus die de 'bestuurskracht' van Doesburg hebben onderzocht.

We fuseren dus vooral om te *voorkomen* dat het *slechter* wordt. We beseffen dat er zeker ook nadelen zitten aan een fusie. De afstand tussen inwoners en bestuur wordt bijvoorbeeld groter

en is er is minder betrokkenheid over en weer. We zullen er alles aan moeten doen om die nadelen zoveel mogelijk teniet te doen, zodat Doesburg Doesburg kan blijven.

Waarom fuseren met de Liemerse gemeenten Zevenaar, Duiven en Westervoort?

Dit is de beste optie van drie mogelijke fusiepartners: Bronckhorst, Rheden en de Liemerse gemeenten. Alle mogelijkheden hebben naast voor- ook nadelen. Bronckhorst is heel groot met haar 44 kernen. Daar zou Doesburg slechts één van de velen zijn en simpelweg toegevoegd worden zonder mogelijkheid te onderhandelen. Rheden is als gemeente te klein en zoekt zelf een nog grotere partner vanwege toekomstbestendigheid. Met Zevenaar, Duiven en Westervoort kan Doesburg wel een robuuste en stabiele gemeente vormen, met genoeg zekerheden voor de toekomst. Deze nieuwe gemeente biedt ook allerlei kansen.

Wat betekent de voorgenomen herindeling voor de brede welvaart?

Een goed functionerende gemeente is noodzakelijk voor het realiseren van brede welvaart. Doesburg redt het op termijn niet meer als zelfstandige gemeente en dat zullen alle inwoners gaan merken aan slechter onderhoud, minder goede dienstverlening, plannen die niet kunnen worden uitgevoerd, hogere kosten etc. De kwaliteit van het leven in de stad gaat erop achteruit. Daar wordt niemand blij van. Een gemeente die haar taken wel kan uitvoeren is een voorwaarde voor brede welvaart.

Doesburgers hebben veel vragen over de herindeling en maken zich zorgen. Inwoners vrezen verlies van eigenheid, van zeggenschap en van voorzieningen. Dat is een potentiële bedreiging voor het ervaren van brede welvaart. We moeten daarom een goed plan hebben hoe we in de herindeling zoveel mogelijk onszelf kunnen blijven.

GroenLinksPvdA heeft duidelijke ideeën over hoe we dit kunnen doen.

Onze speerpunten ten aanzien van de herindeling zijn:

- **Instellen van een Stadsraad** Wij streven naar een mate van zelfstandigheid binnen de grote gemeente die realistisch is en uitvoerbaar. Het instellen van een Stadsraad zou dat mogelijk maken. De Stadsraad zou bijvoorbeeld kunnen adviseren of beslissen over uitvoering van beleid ten aanzien van welzijn, sport en cultuur, evenementen, beheer van de openbare ruimte en behoud van monumenten.
- **Behoud van belangrijke algemene voorzieningen** die nodig zijn voor een gezonde samenleving en brede welvaart, zoals een zwembad, de sporthal, de bibliotheek en het gezondheidscentrum, sportvelden en voorzieningen voor kunst en cultuur.
- **De eigenheid van Doesburg** vastleggen en erkennen in het fusieproces.
- **Een servicepunt** van de nieuwe gemeente, een loket voor WMO en een plaatselijk loket voor Jeugdzorg in Doesburg mogelijk maken.
- **Een 'Portefeuillehouder' instellen** Iedere wethouder van de nieuwe gemeente krijgt een 'oude' gemeente als aandachtsgemeente.

Onze speerpunten ten aanzien van het herindelingsproces zijn:

- **Een informatiepunt** in het Stadskantoor opzetten voor informatie over het herindelingproces dat inwoners actief betreft en waar inwoners terecht kunnen met vragen.
- **De Adviezen van de BurgerAdviesRaad meenemen** zoals het behoud van essentiële voorzieningen, het behoud van de eigenheid, de nabijheid van de nieuwe gemeente, zoveel mogelijk inspraak en zeggenschap over de uitvoering van lokaal beleid. Een nieuwe BurgerAdviesRaad instellen die bij het hele proces van herindeling betrokken wordt.
- **Als gemeente in gesprek blijven** met inwoners over de redenen dat Doesburg niet meer zelfstandig verder kan en waarom er uiteindelijk voor De Liemers is gekozen. Erkenning geven aan gevoelens van onrust over de herindeling. En erkenning geven van het belang dat gehecht wordt aan behoud voorzieningen, behoud eigen identiteit en saamhorigheid.

GroenLinksPvdA ziet zeker ook kansen en voordelen bij een grotere gemeente.

- **De basis komt weer op orde** Een sterkere overheid, met meer slagkracht, meer kennis en kunde in eigen huis kan beter functioneren.
- **Kwaliteitsverbetering** De herindeling is een kans om gemeentelijke diensten, ICTsystemen en werkprocessen opnieuw in te richten. Er liggen kansen voor kwaliteitsverbetering, voor betere toegankelijkheid, voor meer maatwerk en minder afhankelijkheid van Amerikaanse tech-giganten.
- **Woningbouw** In een grotere gemeente zijn meer mogelijkheden voor woningbouw.
- **Natuurontwikkeling** Een groter oppervlakte biedt ook meer kansen voor natuurontwikkeling. Bijvoorbeeld in het gebied Het Broek tussen de A12 en de IJssel.
- **Grootschalige energie-opwekking** Dit is ook gemakkelijker in een grotere gemeente. Met name langs de A12 is er ruimte.
- **Betere verbindingen** De grotere gemeente maakt ook verbetering van het OV en snelfietsroutes naar De Liemers mogelijk.
- **Werkgelegenheid** Betere verbindingen naar Duiven/Zevenaar, en een grotere sociale dienst, werkzaam voor de hele Liemers, vergroten de mogelijkheden voor Doesburgers om daar te werken. We kunnen aansluiten op de bedrijvigheid aan de A12 en de thema's uit Groene Metropool: 'Energie, Hoogwaardige techniek en Gezondheid'. Het Innofase-bedrijventerrein in Duiven met zijn circulaire economie biedt ook mogelijkheden voor ons.

2. Samen beter: wonen in Doesburg

Onze inzet voor wonen in Doesburg

Wonen is een belangrijk thema in Nederland. Het woningtekort is groot, de wachttijden voor sociale huurwoningen zijn lang en de prijzen voor koopwoningen zijn hoog. Voor starters is het moeilijk om op de markt te komen. Voor anderen, bijvoorbeeld ouderen, is het moeilijk om door te stromen. Bouwprojecten lopen o.a. door stikstofproblemen vertraging op.

Doesburg kent ook al deze woonproblemen. Ook bij ons moeten er huizen bij in de betaalbare (huur)sector, met name voor één en twee persoons huishoudens. En in de binnenstad blijft de opgave voor woningeigenaren groot om oude en monumentale panden te verduurzamen, met behoud van het karakter. Doesburg heeft nog geen aanzet gemaakt voor een Omgevingsvisie, waardoor er een helder kader ontbreekt om nieuwe activiteiten aan te toetsen.

Wonen is voor iedereen belangrijk. Het is een essentieel onderdeel van brede welvaart, want een passend dak boven je hoofd hebben is een eerste levensbehoefte. Daarom is het belangrijk dat we een overkoepelende visie hebben waar concrete plannen en initiatieven aan getoetst kunnen worden.

Wij pleiten voor het schrijven van een woonvisie met daarin de volgende elementen:

- De woonvisie moet passen binnen de bredere **Omgevingsvisie**.
- Prioriteit voor nieuwbouwwoningen voor **één en twee persoons huishoudens** als starters en ouderen.
- Stimulans voor **Groepswonen** voor ouderen.
- **Bouwen op de juiste locatie**. We houden actief rekening met klimaateffecten zoals overstromingen en droogte. Water en de bodem worden uitgangspunten voor toekomstige bouwplannen.
- **Een goede verdeling van nieuw woningaanbod**. Ons uitgangspunt is 30% sociale huur, 40% middenhuur en betaalbare koop, 30% vrije sector.
- Instellen van een **Participatieverordening**. Daarin wordt aangegeven hoe de gemeente inwoners informeert en betreft bij bouwinitiatieven.
- Bevordering van **Doorstroom** op de woningmarkt. Bijvoorbeeld door het (blijven) inzetten van een 'Verhuiscoach'. En door een 'liefdesbonus' in te stellen naar voorbeeld van Arnhem: als mensen willen gaan samenwonen, dan wordt hun gezamenlijke inschrijfduur voor een sociale huurwoning bij elkaar opgeteld. Daardoor zijn ze mogelijk eerder aan de beurt en komen hun eigen woonruimtes weer vrij. Wij willen ook woningsplitsing en de bouw van mantelzorgwoningen mogelijk maken.
- **Verduurzaming** van monumentale woningen in de oude binnenstad. Wij willen zorgen dat subsidiemogelijkheden voldoende beschikbaar zijn en optimaal gebruikt worden. Daarnaast willen we graag stimulering en ondersteuning van verduurzaming en isolatie van andere (sociale huur) woningen.

- **Versterking** van de rol van de **woningstichting** bij de ontwikkeling van nieuwe projecten. Bijvoorbeeld bij het opkopen van vrijkomende panden of bij de verkoop van gemeentelijke panden -die eerst aan WIJ aanbieden, niet aan de 'markt'.
- Inrichting van een **meldpunt 'Leegstand'** van de gemeente, zodat we onnodige leegstand binnen onze gemeente kunnen voorkomen. Deze verplicht woningeigenaren om leegstand langer dan 6 maanden te melden. Het instellen van een 'leegstandsbelasting'.
- **Alternatieve woonvormen** stimuleren en mogelijk maken, zoals Collectief Particulier Opdrachtgeverschap, erfdelen, meergeneratiewoningen.
- **Woon-zorg-welzijnvisie** De afspraken tussen woningcorporaties, verhuurders, zorgaanbieders en zorgkantoren uitvoeren en blijven actualiseren. Zo is wonen in Doesburg ook voor mensen die veel zorg en ondersteuning nodig hebben mogelijk.

3. Samen beter in een leefbaar Doesburg

Onze inzet voor een leefbaar Doesburg

De leefbaarheid van de stad is een essentiële factor bij brede welvaart. Een prettige, schone en veilige woonplaats vindt iedereen belangrijk. En de meesten vinden dit ook heel gewoon. Maar de stad leefbaar houden kost geld en organisatiekracht van de gemeente. En soms moet de gemeente keuzes maken, omdat helaas niet alles kan.

De stad is leefbaarder als iedereen rekening houdt met een ander en burens elkaar groeten. Het is prettig als mensen elkaar helpen en respectvol met elkaar omgaan.

Onze inzet wat betreft een leefbaar Doesburg is:

- **Behoud voorzieningen en accommodaties** als
  - De bibliotheek.
  - Het zwembad.
  - De Sporthal en sportvelden.
  - De scholen.
  - Het gezondheidscentrum.
- **Onderwijs**
  - Kwaliteit basisonderwijs actief monitoren.
  - Voldoende budget voor huisvesting (c.q. renovatie of verbouwing) van het basisonderwijs, zodat we de basisscholen kunnen behouden in de toekomst.
  - Oriëntatie op mogelijkheden voor een 'vakwerkplaats' erfgoedbeheer in Doesburg (werk- en leerplekken in de restauratie van monumenten).
- **Jong in Doesburg**
  - Voldoende speel- en struinplekken voor kinderen
  - Behoud activiteiten jongerencentrum 0313 en uitbreiding van activiteiten voor jongeren van 15+.
  - Terugkeer van de nachtbus naar Arnhem of Zevenaar, zodat jongeren uit kunnen gaan.
- **Sport, kunst en cultuur**
  - Een breed en toegankelijk sport-, kunst- en cultureel aanbod, in het bijzonder voor degenen die leven rond het bestaansminimum.
  - Het beleid benadrukt de sociale en educatieve waarde van lokale sport-, kunst- en cultuuruitingen.
  - In haar beleid sluit de gemeente aan bij het Vitaliteitsakkoord uit 2024 en het Gelders Cultuur Akkoord.

- De gemeente werkt samen met verenigingen en instellingen als De Gestichten en musea om activiteiten toegankelijk en betaalbaar te houden voor iedereen.
- De gemeente zet zich in voor (facilitering en behoud van) huisvesting voor kunst, culturele en sociale voorzieningen en initiatieven.
- Steun voor en behoud van de bibliotheek en haar sociale functies (taalmaatjes, computerles, ondersteuning invullen belastingen, leesbevordering jeugd).
- **Elkaar ontmoeten**
  - Het jongerencentrum 0313 wordt omgevormd tot De Linie 2, een centrum waar jongeren en volwassenen zeven dagen per week terecht kunnen voor activiteiten en ontmoeting.
  - In Beinum, als grootste wijk van Doesburg, moet een eigen multicultureel centrum komen.
  - 'Huiskamerprojecten' in de wijk worden gestimuleerd en gefaciliteerd.
  - Wijkraden worden ondersteund.
  - In de buitenruimte zijn bankjes en plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten.
- **Werkgelegenheid**
  - Stimuleren van een duurzame en innovatieve economie, bijvoorbeeld mogelijkheden bieden voor vestiging van nieuwe en vernieuwende bedrijven in Loc 17.
  - Regelingen, wetten en subsidies rondom werk en inkomen, binnen de invloedssfeer van de gemeente vereenvoudigen en waar mogelijk inkomensafhankelijk maken.
  - Inzet om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te krijgen. Bijvoorbeeld door een werkbedrijf op schaal van de nieuwe Liemerse gemeente te creëren. Of door een gelegenheid als Downies & Brownies (werken voor mensen met een beperking) te faciliteren. Of door in het stadskantoor de catering en facilitaire dienst door mensen met een beperking te laten verzorgen.
  - In gesprek met Rotra en Ubbink over hoe we meer inwoners een werkplek kunnen bieden (bijvoorbeeld middels loonkostensubsidie) en hoe de bedrijven kunnen verduurzamen. We willen geen verdere gebiedsuitbreiding van het bedrijfsterrein van de Rotra, en we willen meer overlast voorkomen.
- **Mobiliteit**
  - Beter openbaar vervoer richting Zevenaar en Duiven.
  - Betere verbindingen door betere aansluitingen op trein of P&R plekken.
  - OV naar ziekenhuis (Zevenaar).
  - OV naar middelbare scholen (Duiven en Arnhem, Doetinchem).
  - Snelfietsroute ('doortraproute') naar Zevenaar/Duiven/Westervoort.
- **Veiligheid**

- Aandacht voor vergroten sociale veiligheid in de openbare ruimte. Bij inrichting van buitenruimtes rekening houden met potentieel onveilige situaties voor vrouwen.
- Ondersteunen campagnes en acties tegen femicide.
- Aandacht blijven houden voor verkeersveiligheid, m.n. voor fietsers en voetgangers. Bijvoorbeeld de oversteekplaatsen voor fietsers bij de AH/Karel Doormansingel en bij De Linie en op diverse plekken in het buitengebied.
- Meer 30 km zones in de wijken.
- **Inclusiviteit en diversiteit**
  - We zetten ons in voor -en samen met- de LHBTIQ+ gemeenschap, zodat ook die zich gezien en geaccepteerd voelt in Doesburg.
  - Wij bestrijden actief uitingen van racisme en discriminatie.
  - Wij vragen de gemeente om in haar communicatie actief stelling te nemen tegen racisme en discriminatie.
- **Dierenwelzijn**
  - Pleiten voor (betere handhaving van) vuurwerkverbod in Doesburg het hele jaar door.
  - Stimuleren van boeren in Doesburg om biologisch te werken.
  - Steunen van campagnes over dierenwelzijn en inwoners voorlichten over verantwoord houden van huisdieren.
- **Toerisme**
  - Facilitering van (jaarlijkse) evenementen, zoals Hanzedag en Kadedagen.
  - Geen verdere gebiedsuitbreiding van CapFun, we willen meer overlast voor omwonenden voorkomen.
  - Bij ontwikkeling van toeristische visie en toeristisch beleid moeten de gevolgen van grootschalig toerisme op de leefbaarheid van de stad en ook het buitengebied zorgvuldig worden meegewogen. Bijvoorbeeld bij het nemen van maatregelen m.b.t. verkeersbewegingen, verkeersonveiligheid, parkeren, geluidsoverlast e.d.

4. Samen beter in een sociaal Doesburg

Onze inzet voor een sociaal Doesburg

Een sociale leefomgeving is een ander essentieel element van brede welvaart. Het betekent dat we elkaar niet in de steek laten als het moeilijk wordt. Inwoners moeten ervaren dat ze een beroep kunnen doen op de gemeenschap en de gemeente. Dat begint erbij dat we met elkaar belangrijke sociaal maatschappelijke voorzieningen in stand houden, zoals de Voedselbank, de formulierenbrigade, de taalcursussen voor nieuwkomers en het jeugd- en jongerenwerk. Het betekent dat we aandacht hebben voor bewegen en gezonde voeding op school en voorleesuurtsjes in de bibliotheek voor de kleintjes. Maar het betekent ook dat de Plusbus moet blijven rijden voor mensen die slecht van het ov-gebruik kunnen maken. En dat er vervoer is voor kinderen in het speciaal onderwijs.

Dit zijn eigenlijk allemaal voorzieningen die we met elkaar in stand houden, om te voorkomen dat er later zwaardere zorg nodig is of mensen ernstig tekortkomen. Dikwijls draaien deze voorzieningen en faciliteiten voor een groot deel op vrijwilligers. De gemeente moet hierin blijven investeren. Bijvoorbeeld door een ruimte ter beschikking te stellen voor taallessen of de voedselbank, maar ook door subsidie te geven zodat een zinvolle activiteit door kan blijven gaan.

En als er meer nodig is voor sommige inwoners, dan moet dat geleverd kunnen worden. Dan hebben we het bijvoorbeeld over bijstand en bijzondere bijstand, over jeugdzorg en WMO, over 'zorg op indicatie'. Een goed armoedebelaid is ook noodzakelijk, evenals fatsoenlijke opvang van Oekraïners en huisvesting voor statushouders. En ja, wellicht een AZC.

De gemeente is sinds 2015 financieel verantwoordelijk voor jeugdzorg en WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning). Sinds die tijd groeien de budgetten voor de geïndiceerde zorg en dat gaat vaak ten koste van de algemene of sociaalmaatschappelijke voorzieningen. Daarmee zetten we de bijl in de leefbare samenleving. GroenLinksPvdA erkent dit financiële dilemma, maar blijft pleiten voor een goede balans tussen geld voor individuele zorg en geld voor algemene voorzieningen die bijdragen aan een brede welvaart voor iedereen. Want een jongere die goed geholpen is door de jeugdzorg, maar vervolgens opgroeit in een gemeente zonder bibliotheek, sportgelegenheid en jongeren centrum doen we ernstig tekort.

Een sociaal Doesburg vraagt ook iets van inwoners. Het vraagt dat we in ons hart ruimte hebben voor 'de ander', dat we iets over hebben voor een ander, ook voor mensen met een beperking of mensen uit een ander land of andere streek. Het vraagt om begrip en solidariteit. In een sociale stad luisteren we naar elkaar en zoeken we verbinding.

Onze speerpunten voor een sociaal Doesburg zijn:

- **Zorg en welzijn**
  - Behoud van sociaal maatschappelijke voorzieningen.
  - Blijven inzetten op voorlichting en preventie. Het Voorzorg programma moet voortgezet worden. Wij ondersteunen een initiatief om ook in Doesburg te gaan werken met Buurtgezinnen.
  - Bijstand, WMO en jeugdzorg werken van de persoonlijke situatie van een client. Eén persoon als aanspreekpunt voor alle zorg die er nodig is en goede samenwerking

tussen alle betrokken voorzieningen. 'Mag niet bestaat niet': er kan meer dan we denken en op elke regel is een uitzondering mogelijk, als we dat maar willen.

- Geen verdere bezuinigingen op jeugdzorg en WMO.
- En de sociale teams worden niet uitbesteed, zodat de huidige kennis en vertrouwde netwerk behouden blijft.
- Wij zijn voor het vaker inzetten van netwerkberaden in de jeugdzorg, zeker bij ingrijpende beslissingen als een uithuisplaatsing.
- Geen bezuinigingen meer op leerlingenvervoer naar het speciaal onderwijs.
- Behoud van de Plusbus.

- **Armoedebelid**

Wij staan voor goede ondersteuning van inwoners die moeten leven onder de armoedegrens. We weten dat armoede vaak veroorzaakt wordt door een veelheid aan problemen en dat armoede op haar beurt weer veel nieuwe problemen veroorzaakt. Daarom zijn voor ons de volgende dingen belangrijk:

- Een integrale aanpak en maatwerk.
- Meer gebruik maken van bevoegdheid om uitzonderingen te maken.
- Niet verlagen van de 120% afspraak (regelingen die gelden voor mensen met een inkomen tot 120% van de bijstand).
- Stichting Leergeld of SUN behouden in Doesburg.
- Laagdrempelige schuldhulpverlening.
- Ervaringsdeskundigen adviesrol geven bij armoedebestrijding: wat heeft voor hen gewerkt om uit de problemen te komen? En ook: wat heeft niet gewerkt?
- Participeren in initiatieven om te komen tot een basisinkomen voor iedereen: binnen de kaders van de landelijke wetgeving inzetten op bijv. versoepeling van de bijstand.

- **Opvang vluchtelingen**

- Fatsoenlijke opvang van Oekraïners. De gemeente krijgt daar voldoende budget voor. Gebruik dat ook daarvoor, en regel niet alleen het wettelijk minimaal noodzakelijke. De gemeente ondersteunt actief bij integratie en bemiddelt bij eventuele problemen in de buurt.
- Behoud mogelijkheid om statushouders voorrang te geven voor sociale huisvesting.
- Ruimhartig meewerken aan een AZC in Doesburg, als dat aan de orde is. De gemeente stimuleren om haar verantwoordelijkheid te nemen in het kader van de Spreidingswet.

5. Samen beter: onze leefomgeving

Onze inzet voor een groen, duurzaam, klimaatneutraal Doesburg

De klimaat- en natuurcrisis gaat iedereen aan en raakt iedereen. Te droge zomers, te natte winters, extreme buien, te warme binnenstad, achteruitgang van de biodiversiteit, verschraving van de natuur, opkomst van plagen zoals vogelgriep en eikenprocessierups: we merken allemaal de gevolgen. Om gezond te kunnen blijven als mens hebben we een gezonde -niet vervuilde- groene omgeving nodig. Een omgeving waarin we een ommetje kunnen lopen, fietsen, recreëren, kijken en genieten. Dat draagt in belangrijke mate bij aan de brede welvaart. Gelukkig kunnen we daar allemaal wat aan doen. In je eigen appartement of huis, op je dak of tuin, in de openbare ruimte (straten, pleinen en parken) en in het buitengebied. Vergroenen en verduurzamen kan overal, met een beetje goede wil. En de gemeente moet daarbij helpen en het goede voorbeeld geven.

Een belangrijke voorwaarde voor een groen, duurzaam en klimaatneutraal Doesburg is dat de gemeente een samenhangende visie ontwikkelt en van groen en klimaat een speerpunt maakt in haar beleid. Daar wil GroenLinksPvdA zich voor inzetten.

Onze speerpunten voor groen en klimaat zijn:

- **Groen en klimaat** worden een speerpunt in Doesburgs beleid
  - In elk jaarplan en begroting een aparte paragraaf over Groen en Klimaat
  - Een Adviesraad instellen onder leiding van een 'Klimaatburgemeester'. Deze raad mag in onze gemeente gevraagd en ongevraagd adviseren over klimaatbeleid, en mag aandacht vragen voor klimaatgerelateerde problemen en oplossingen.
  - Ontwikkeling van een 'Groene Meetlat', aan de hand waarvan we nieuwe projecten en initiatieven kunnen beoordelen.
  - Ontwikkeling van een 'Groene Kansenskaart', zoals de gemeente Leiden dat doet. Op die kaart geeft de gemeente aan hoeveel groen er in een jaar is bijgekomen. Met de Groene Kansenskaart maakt de gemeente zichtbaar en meetbaar dat je binnen de stad nieuwe woningen kunt bouwen én meer groen kunt toevoegen.
  - Apart 'loket' voor alle stimulerende groene- en verduurzamingsmaatregelen en plannen.
  - Geld op de begroting vrijmaken voor 'groene' plannen.
  - Actualiseren van Doesburg klimaatneutraal 2040 in het licht van de herindeling.

Inhoudelijk gezien gaat dat beleid over de volgende zaken:

- **Gezond en veilig** Aandachtspunten daarbij zijn:
  - Bij aanbestedingen voor wegen en infrastructuur voorwaarde stellen: geen gebruik van PFAS en andere zeer schadelijke stoffen.

- Vanuit elke wijk 'ommetjes' kunnen maken in het groen. Meer vrij liggende fiets- en wandelpaden in het buitengebied.
  - In overleg met De Gestichten kijken of er mogelijkheden zijn voor meer groen- en wandelpaden op gronden van de Gestichten.
  - Aansluiten bij het 'Schone Lucht' akkoord en kijken welke maatregelen er genomen kunnen worden voor verbetering luchtkwaliteit.
  - Boeren in Doesburg helpen bij de transitie naar biologisch boeren binnen de lokale mogelijkheden.
  - Stimuleren initiatieven voor beter, gezonder en betaalbaar voedsel, ook voor (school)kinderen.
  - Samen met Circulus-Berkel bestrijden wij het afvaldumpen bij de ondergrondse containers.
  - Aandacht voor de problemen bij afvalscheiding. Een betere communicatie naar inwoners hierover.
  - Plan maken voor vermindering hoeveelheid restafval per inwoner.
  - Afvalcontainers voor lui- en incontinentiemateriaal in Doesburg.
  - Stimuleren vermindering houtstook. De Houtstookwijzer promoten.
- **Vergroening** Aandachtspunten zijn stimuleringsmaatregelen ten aanzien van:
    - Vergroenen van schoolpleinen.
    - De ontwikkeling van het Looierspark waarbij natuurwaarden centraal zullen staan. Alle opslag (door de gemeente) van grondstoffen en materialen wordt verwijderd.
    - Hittestress in stenige omgevingen verminderen door bomen planten.
    - Biodiverse akkerranden.
    - Tegeltuintjes vergroenen, afkoppelen hemelwater, plaatsen regentonnen e.d.
    - Operatie 'Steenbreek' voortzetten.
    - Gebruik van sedum op daken en 'groene muren'.
    - Aanleg groenstroken.
    - Realisatie 5% extra groen in de meest versteende straten.
    - Aanleg parkeerplaatsen met grasbeton.
    - Het biologisch gebruik van de door De Gestichten verpachte landbouwgronden.
    - Het planten van een boom per nieuwgeboren inwoner in de gemeente.
- **Energieopwekking en energiebesparing**

- Lokaal verbod op reclames voor fossiele industrie.
- Geen kernenergie in de nieuwe gemeente (kleine kerncentrale).
- Aandachtspunten van energieopwekking:
  - Stimuleren van grootschalige energieopwekking volgens het afwegingskader met voldoende participatie van omwonenden, op locaties waar het verantwoord kan.
  - Als gemeente bij het Waterschap Rijn en IJssel een hernieuwd verzoek indienen om (de mogelijkheden van) een waterkrachtcentrale in de Oude IJssel te onderzoeken en te realiseren.
  - Nadenken binnen fusiegemeente over verdere ontwikkeling duurzame energie (zonneparken, windmolens) langs de A12 en andere locaties, bijvoorbeeld in Het Broek.
  - Zonnepanelen op daken bedrijfsgebouwen ('dozen') stimuleren. Actief in gesprek gaan met bedrijven (m.n. Ubbink en Rotra) hierover.
  - Gebruik kleine windmolens in het buitengebied stimuleren en faciliteren.
  - Onderzoeken of het haalbaar is om parkeerplaats de Bleek te overdekken en te bedekken met zonnepanelen.
  - Ondersteunen van lokale initiatieven zoals energiecoöperatie DoesWatt.
- Aandachtspunten van energiebesparing:
  - Doesburgse woningstichting actief betrekken en ondersteunen bij energietransitie: isolatie van huizen, zonnepanelen op daken van huurwoningen e.d.
  - Verduurzaming binnenstad. Zorgen voor en gebruiken van subsidiemogelijkheden voor verduurzaming van gemeentelijke monumenten.
  - Actief inzetten op het isoleren en verduurzamen van woningen en wijken (aardgasvrij).
  - De ontwikkeling van het Looierspark waarbij natuurwaarden centraal zullen staan.

6. Samen beter betekent samen doen!

Onze inzet voor een Doesburg dat verbindt

Doesburg als kleine stad is groot als het gaat om verenigingen en vrijwilligerswerk. Mensen zijn op vele manieren, in tal van netwerken, met elkaar verbonden. Dat is het cement van onze samenleving. De sociale samenhang die hierdoor ontstaat is een belangrijk element in het begrip 'brede welvaart'. Die sociale cohesie moeten we koesteren en versterken. Daar moet de gemeente zich voor inzetten.

In deze tijd van polarisatie en verharding moet de gemeente, en ook de gemeentepolitiek, verbinden. Dat is de komende periode extra belangrijk, want de gemeentelijke herindeling is een belangrijk onderwerp dat veel emoties oproept en ook tot verdeeldheid kan leiden. Extra aandacht voor de verbindende rol van de gemeente en de communicatie tussen gemeente en inwoners is van belang, want vertrouwen in de lokale politiek en bestuur is een belangrijke voorwaarde voor brede welvaart.

Onze speerpunten voor een sociaal Doesburg:

- **Actieve ondersteuning en facilitering** verenigingen en sociale netwerken, vergroten sociale samenhang.

Dit kan door:

- Voldoende subsidiemogelijkheden voor activiteiten van verenigingen;
- Structurele aandacht voor vrijwilligers, door het organiseren van een vrijwilligersdag, een vrijwilligers steunpunt, of de vrijwilligersprijs nieuw leven inblazen.
- Het organiseren van een 'maatschappelijke' markt waarbij bedrijven -gratis- hun diensten aanbieden en organisaties een vraag kunnen neerleggen bijvoorbeeld juridische zaken en statuten voor een vereniging.
- Actieve ondersteuning van mantelzorgers.
- Ondersteuning bij het realiseren van fysieke ontmoetingsruimtes in wijken (bijvoorbeeld buurthuis kamers, Huis van de Stad, multifunctioneel centrum in Beinum).
- Verenigingen helpen om onderdak te vinden, bijvoorbeeld ruimtes delen met andere verenigingen.
- Samenwerking tussen verenigingen versterken, waardoor het totale netwerk steviger wordt.

Speciale aandacht voor Beinum is op zijn plaats, want Beinum is de wijk waar de meeste inwoners wonen en waar de meeste nieuwe woningen gebouwd worden. Wij willen ons buigen over wat Beinum nodig heeft om de sociale samenhang te bewaren en te vergroten. Samen willen we bedenken hoe een multifunctioneel centrum daaraan kan bijdragen.

- **Empathische, verbindende politiek**

Ook in het eigen handelen en de eigen communicatie kan en moet de gemeente verbinden. GroenLinksPvdA staat voor empathische politiek, in woord en daad. Daarmee kunnen we als gemeente tegenwicht bieden tegen de toegenomen verharding en verdeeldheid in de samenleving, en het afnemende vertrouwen in de overheid. Als er iets van belang is, dan is het dat inwoners zich gehoord voelen en betrokken worden.

Dit kan door:

- Een extra training voor de nieuwe Raad: een training in luisteren, verbinden en empathische politiek bedrijven.
- Het werken met 'Open Stad', dat is een open source participatieplatform. Daarmee wordt het eenvoudiger voor de gemeente om inwoners te betrekken en voor inwoners om mee te denken met actuele kwesties in de gemeente. Het geven van suggesties, het uitzetten van enquêtes, het peilen van meningen: het wordt allemaal veel gemakkelijker.
- Het instellen van een Burger Advies Raad in die meedenkt gedurende het gehele herindelingsproces.
- Het regelmatig organiseren door de gemeente van bijeenkomsten voor inwoners over actuele thema's rond de herindeling.
- Het uitdragen van het 'Right to challenge'. Dit is het recht van inwoners en organisaties om bij de gemeente aan te geven dat zij een plan 'net zo goed en tegen dezelfde kosten' kunnen uitvoeren.
- Het verbeteren van de toegankelijkheid van de gemeente voor haar inwoners, zowel digitaal als fysiek. De gemeente houdt voldoende rekening met zowel mensen die niet digitaal vaardig zijn en als mensen met een fysieke beperking.

Als GroenLinksPvdA zullen we ons de komende periode actief laten zien in de gemeente, en zelf ook de verbinding zoeken en empathische politiek bedrijven. Bijvoorbeeld door bijeenkomsten te organiseren in wijken of stadskantoor, met daarin aandacht voor wat er in Doesburg speelt, wat Doesburg verdeelt en wat nodig is dat Doesburg heelt.

7. Financien

Onze inzet voor goede investeringen in Doesburg

Onze stad kan nog net het hoofd boven water houden. Maar niet lang meer. Tot de noodzakelijke fusie met andere gemeenten ons van dit probleem verlost, zullen wij niet slechts op de winkel passen. Wij willen ons geld blijven uitgeven aan belangrijke zaken en willen in de inwoners van Doesburg investeren.

Onze aandachtspunten zijn:

- We zijn een **betrouwbare** financiële partner, ook naar onze toekomstige fusiepartners toe.
- Binnen onze financiële mogelijkheden geven wij **prioriteit** aan steun voor inwoners die het echt nodig hebben, en aan maatregelen voor klimaat(adaptatie).
- In het kader van de herindeling inventariseren we als gemeente welke reservepotjes we allemaal hebben, en hoe we die de komende jaren in kunnen zetten om te behouden voor Doesburg wat **maatschappelijk noodzakelijk** is. Dit kan eventueel door middelen toe te voegen aan de Algemene Reserve -het gemeentelijke potje voor het geld waar nog geen specifieke bestemming voor is. Die Algemene Reserve kan actief -maar in redelijke mate- gebruikt worden om voor Doesburg noodzakelijke of zeer wenselijke zaken te realiseren.